

PROGRAM
WYCHOWAWCZY
ZESPOŁU SZKÓŁ SPORTOWYCH NR 1
im. Synów Pułku
w Białymstoku

Zatwierdzony przez Radę Pedagogiczną
29 października 2014 r.

Spis treści

1. PODSTAWY PRAWNE TWORZENIA PROGRAMU WYCHOWAWCZEGO	3
2. WPROWADZENIE	3
3. ZADANIA SZKOŁY JAKO ŚRODOWISKA WYCHOWAWCZEGO.....	3
4. MISJA SZKOŁY.....	4
5. WIZJA SZKOŁY	4
6. CELE NADRZĘDNE	4
7. CELE SZCZEGÓŁOWE	4
8. WIZERUNEK ABSOLWENTA.....	5
9. WSPÓŁPRACA SZKOŁY I RODZINY W ZAKRESIE WYCHOWANIA.....	5
10. ZADANIA WYCHOWAWCZE NAUCZYCIELI	6
11. ZADANIA WYCHOWAWCZE PRACOWNIKÓW NIEPEDAGOGICZNYCH.....	6
12. ZADANIA SAMORZĄDU UCZNIOWSKIEGO.....	6
13. OBSZARY PROGRAMU WYCHOWAWCZEGO:	6
WYCHOWANIE DO ŻYCIA W RODZINIE I SPOŁECZEŃSTWIE	7
WYCHOWANIE PATRIOTYCZNE I OBYWATELSKIE	8
EDUKACJA REGIONALNA. DZIEDZICTWO KULTUROWE W REGIONIE.....	10
EDUKACJA CZYTELNICZO – MEDIALNA	11
EDUKACJA EKOLOGICZNA	13
ZDROWIE, BEZPIECZEŃSTWO, KOMUNIKACJA	14
ROZWOJU OSOBISTEGO.....	14
POMOC STYPENDIALNA	15
14. EWALUACJA PROGRAMU WYCHOWAWCZEGO	16

1. PODSTAWY PRAWNE TWORZENIA PROGRAMU WYCHOWAWCZEGO

1. Ustawa z dnia 7 września 1991r. o systemie oświaty (tekst jednolity: Dz. U. z 2004r. Nr 256, poz. 2572 z późn. zm.) .
2. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z 21 maja 2001r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół (Dz. U. Nr 61,poz. 624 z późn. zm.).
3. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 23 grudnia 2008r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. Nr 51, poz. 458 z późn. zm.).
4. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z 26 lutego 2002r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. Nr 51, poz. 458 z późn. zm.).
5. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. 1997 nr 78, poz. 483 ze zm.)
6. Powszechna Deklaracja Praw Człowieka z 10 grudnia 1948 r.
7. Konwencja Praw Dziecka.
8. Karta Nauczyciela art.6
9. Statut Szkoły
10. Podstawa programowa kształcenia ogólnego
11. Ramowy Program Wychowawczy Miasta Białegostoku

2. WPROWADZENIE

Zespół Szkół Sportowych Nr 1 im. Synów Pułku w Białymstoku jest to szkoła o bogatej tradycji, osiągająca wysokie wyniki w pracy dydaktyczno- wychowawczej oraz osiągnięcia sportowe.

Program wychowawczy opisuje w sposób całościowy wszystkie zadania i działania o charakterze wychowawczym, które podejmuje szkoła.

Nadrzędnym celem wychowawczym Zespołu Szkół Sportowych Nr 1 w Białymstoku jest przygotowanie uczniów wszechstronnego, wielowymiarowego kształcenia się przez całe życie oraz integralnego rozwoju we wszystkich sferach osobowości.

Program wychowawczy powstał w oparciu o zadania zawarte w podstawie programowej dla wychowania przedszkolnego, szkoły podstawowej oraz gimnazjum i analizę potrzeb i oczekiwań uczniów, rodziców i nauczycieli.

3. ZADANIA SZKOŁY JAKO ŚRODOWISKA WYCHOWAWCZEGO

1. Działalnością wychowawczą kieruje dyrektor szkoły.
2. Rodzina stanowi podstawowe środowisko wychowawcze.
3. Rodzice mają pierwotne i największe prawa wychowawcze w stosunku do swoich dzieci.
4. Nauczyciele wspierają działania wychowawcze wobec dzieci, a tym samym nie ponoszą wyłącznej odpowiedzialności za efekty wychowania.

5. Nauczyciele starają się dostrzegać u ucznia przede wszystkim jego cechy pozytywne.
6. Nauczyciele starają się być sprawiedliwi i obiektywni.
7. Nauczyciele motywują uczniów do nauki, rozwijania zainteresowań i osobowości.
8. Wychowawcy systematycznie współpracują z rodzicami dla dobra uczniów.
9. Każdy pracownik szkoły współuczestniczy w procesie wychowania - kieruje się dobrem ucznia i reaguje na wszelkie niepożądane zachowania.
10. Szkoła dba o bezpieczeństwo i dobre samopoczucie uczniów.

4. MISJA SZKOŁY

Misją Zespołu Szkół Sportowych nr 1 w Białymstoku jest wychowanie młodego człowieka zgodnie z ogólnie przyjętym systemem wartości ze zwróceniem uwagi na wszechstronny jego rozwój.

5. WIZJA SZKOŁY

Uczeń ma możliwość integralnego rozwoju we wszystkich sferach osobowości. Nauczyciele wspierają indywidualny rozwój uczniów oraz rodziców w procesie wychowawczym.

Rodzice aktywnie uczestniczą w procesie wychowania dzieci.

6. CELE NADRZĘDNE

1. Kształcenie umiejętności i zaspokajanie potrzeb edukacyjnych uczniów oraz rodziców poprzez rzetelne i twórcze przekazywanie wiedzy.
2. Kształcenie samodzielności uczniów w ich dążeniu do zdobywania wiedzy i twórczego rozwiązywania problemów.
3. Motywowanie uczniów do wszechstronnego rozwoju.
4. Wychowanie uczniów w duchu poszanowania tradycji narodowych i regionalnych ze zwróceniem uwagi na historię patrona szkoły.

7. CELE SZCZEGÓŁOWE

1. Tworzenie atmosfery środowiska szkolnego, w której uczeń czuje się bezpiecznie i jest przyjaźnie traktowany
2. Integracja zespołów klasowych jako podstawa wszelkich oddziaływań wychowawczych.
3. Stworzenie możliwości rozwoju indywidualnych zainteresowań, zdolności i predyspozycji osobowościowych.
4. Solidne przygotowanie ucznia do dalszej nauki oraz do życia we współczesnym świecie.
5. Wyrabianie nawyków współdziałania i współtworzenia w grupie.
6. Rozwijanie rozumienia roli emocji, uczuć i wartości w życiu człowieka.
7. Rozwijanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych.
8. Wdrażanie do szanowania i kultywowania tradycji rodzinnych, szkolnych, regionalnych i narodowych.

8. WIZERUNEK ABSOLWENTA

Uczeń Zespołu Szkół Sportowych Nr 1 im. Synów Pułku dobrze funkcjonuje w swoim naturalnym otoczeniu, w domu i w szkole. Pozytywnie patrzy na otaczający go świat, na siebie i innych ludzi.

Jest otwarty.

Wykorzystuje możliwości, jakie stwarza mu dom i szkoła. Nawiązuje kontakty z innymi osobami, prezentując swój punkt widzenia i rozważając poglądy innych. Wie, że istnieją różne sposoby komunikowania i chętnie uczy się korzystania z nowoczesnych technologii komunikacyjnych. Łatwo nawiązuje współpracę z innymi ludźmi. W grupie potrafi działać zgodnie z obowiązującymi w niej zasadami. Interesuje się stawianymi przed nim zadaniami, potrafi planować swoje działania na rzecz ich realizacji.

Jest odpowiedzialny i obowiązkowy.

Stara się przewidzieć skutki swoich działań, wykorzystuje wcześniejsze doświadczenia i gotów jest ponosić konsekwencje swoich czynów. Cieszy się z sukcesów. Napotykając na problem, stara się go rozwiązać. Jeżeli trzeba, zwraca się o pomoc do osób ze swojego otoczenia i korzysta z niej. Potrafi świadomie dążyć do usprawnienia swojego warsztatu pracy, wykorzystania nowych źródeł wiedzy, opanowania nowych narzędzi. Działając w grupie, poczuwa się do współodpowiedzialności za efekty jej aktywności. Dotrzymuje terminów. Sprawnie posługuje się czasem, planując swoje zajęcia. Szanuje czas swój i innych ludzi.

Jest ciekawy świata.

Gromadzi wiadomości, korzystając z różnych źródeł. Dostrzega złożoność świata, analizuje istniejące w nim zależności i związki przyczynowo-skutkowe. Stara się poszerzać swoją wiedzę, jest aktywny umysłowo.

Jest krytyczny.

Potrafi selekcjonować i porządkować zdobywane informacje oraz ocenić ich przydatność do określonego celu.

Jest rozważny.

Zna zagrożenia związane z życiem w swoim środowisku. Potrafi zapewnić bezpieczeństwo sobie i innym. Postępuje zgodnie z zasadami higieny. Wykazuje aktywność fizyczną.

Jest prawy.

Rozróżnia dobre i złe uczynki w oparciu o ogólnie przyjęty system wartości. Reaguje na krzywdę.

Jest tolerancyjny.

Rozumie, że różnice między ludźmi są czymś normalnym i akceptuje ten stan.

Jest wrażliwy.

Dostrzega potrzeby i problemy innych. Stara się pomóc w ich rozwiązaniu.

9. WSPÓŁPRACA SZKOŁY I RODZINY W ZAKRESIE WYCHOWANIA

Wspierając obowiązki wychowawcze rodziców szkoła:

- współdziała ze środowiskiem rodzinnym w zakresie wychowania i profilaktyki problemów dzieci i młodzieży,
- utrzymuje stały kontakt z rodzicami ucznia, informując ich o podejmowanych działaniach w celu uzyskania akceptacji z ich strony,
- uwzględnia potrzeby i oczekiwania rodziców w sprawach istotnych dla ich dzieci,

- wdraża do uczestnictwa w życiu szkoły, lokalnej społeczności i Ojczyzny poprzez udział w obchodach świąt i uroczystości, kultywowanie tradycji szkolnych i lokalnego środowiska, udział w działaniach na rzecz środowiska przyrodniczego i społecznego ze szczególnym uwzględnieniem rodziny.

10. ZADANIA WYCHOWAWCZE NAUCZYCIELI

- realizowanie zadań wychowawczych we wszystkich sferach działań szkoły
- zapewnienie uczniom bezpieczeństwa w czasie sprawowania opieki
- dawanie dobrego przykładu uczniom własną postawą
- poszanowanie godności osobistej ucznia
- stałe doskonalenie umiejętności wychowawczych

11. ZADANIA WYCHOWAWCZE PRACOWNIKÓW NIEPEDAGOGICZNYCH

- godne zachowanie, będące przykładem dla młodzieży
- dbałość o bezpieczeństwo uczniów
- kształtowanie u uczniów szacunku dla siebie i swojej pracy
- poszanowanie godności osobistej uczniów
- każdorazowe reagowanie na niewłaściwe zachowania uczniów i informowanie o tym wychowawcy, pedagoga szkolnego lub dyrektora

12. ZADANIA SAMORZĄDU UCZNIOWSKIEGO

- kształtowanie poczucia odpowiedzialności za siebie i innych
- tworzenie warunków do aktywnego udziału młodzieży w życiu szkoły
- rozwijanie aktywności społecznej i umiejętności współdziałania w grupie
- rozbudzanie wrażliwości na problemy społeczne
- stwarzanie możliwości kulturalnego i zgodnego z zainteresowaniami uczniów spędzania wolnego czasu

13. OBSZARY PROGRAMU WYCHOWAWCZEGO:

- wychowanie do życia w rodzinie i społeczeństwie
- wychowanie patriotyczne i obywatelskie
- edukacja regionalna - dziedzictwo kulturowe w regionie
- edukacja czytelniczo - medialna
- edukacja ekologiczna
- zdrowie, bezpieczeństwo, komunikacja
- rozwój osobisty
- pomoc stypendialna

OBSZAR: WYCHOWANIE DO ŻYCIA W RODZINIE I SPOŁECZEŃSTWIE

Realizacja Ramowego Programu Wychowawczego Miasta Białegostoku pkt. 9 i 11

ZADANIA	UCZEŃ POTRAFI
1. Uświadomienie roli rodziny jako podstawowej jednostki społecznej.	<ul style="list-style-type: none"> • Podać znaczenie funkcji pełnionych przez rodzinę dla dziecka, rodziców oraz społeczeństwa. • Wyjaśnić rolę autorytetu w rodzinie. • Opisać swoje obowiązki w domu.
2. Rozwiązywanie problemów i pokonywanie trudności okresu dojrzewania.	<ul style="list-style-type: none"> • Rozróżniać pojęcia: koleżeństwo, przyjaźń, miłość. • Rozróżniać i wyrażać uczucia. • Ocenić własny rozwój fizjologiczny. • Wymienić różnice w rozwoju psycho-seksualnym dziewcząt i chłopców. • Wyjaśnić związek między aktywnością seksualną a miłością i odpowiedzialnością. • Przewidywać konsekwencje własnego postępowania.
3. Integracja środowiska klasowego i szkolnego.	<ul style="list-style-type: none"> • Nawiązywać bliskie i serdeczne kontakty w grupie rówieśniczej. • Wymienić podstawowe reguły i normy postępowania w szkole. • Zachowywać się w sposób kulturalny i akceptowany społecznie. • Rozwijać problemy w twórczy sposób, radzić sobie z własnymi emocjami. • Współdziałać w grupie, ekonomicznie gospodarować czasem. • Szanować dobro wspólne.
4. Rozwijanie aktywności i zaangażowania w życie szkoły.	<ul style="list-style-type: none"> • Opowiedzieć o roli i formach działania Samorządu Szkolnego. • Uświadomić sobie swoją rolę i pozycję zajmowaną w klasie i szkole. • Rozwijać potrzebę przynależności do grupy z zachowaniem cech swojej osobowości.
5. Kształtowanie właściwej postawy wobec ludzi.	<ul style="list-style-type: none"> • Dostrzegać potrzeby własne i innych ludzi. • Odnosić się z szacunkiem do innych. • Tolerować odmienne od własnych poglądy, zachowania, cechy wyglądu zewnętrznego.
6. Kształtowanie tożsamości uczniów. Rozwijanie umiejętności samooceny.	<ul style="list-style-type: none"> • Poznać i ocenić swoje dobre i złe strony w zakresie umiejętności, relacji z ludźmi, moralności, wyglądu zewnętrznego. • Rozwijać swoje pozytywne cechy. • Pracować nad pozbyciem się wad.
7. Przygotowanie do pełnienia określonej roli społecznej.	<ul style="list-style-type: none"> • Wyjaśnić, dlaczego człowiek nazywany jest istotą społeczną. • Nazywać i opisywać pełnione przez siebie role społeczne. • Zrozumieć potrzebę tworzenia więzi społecznych.
8. Rozwijanie zdolności uczniów do trafnego rozpoznawania swoich predyspozycji, kwalifikacji i realnych możliwości zdobycia zawodu.	<ul style="list-style-type: none"> • Wymienić cechy charakteru i umiejętności potrzebne do wykonywania określonego zawodu. • Scharakteryzować swój wymarzony zawód. • Dokonać wyboru drogi życiowej po ukończeniu gimnazjum.
9. Wychowanie do aktywnego udziału w życiu gospodarczym.	<ul style="list-style-type: none"> • Wymienić źródła budżetu domowego. • Zaplanować budżet własnego gospodarstwa domowego. • Racjonalnie wydawać pieniądze. • Wyjaśnić przyczyny i efekty oszczędzania.

OBSZAR: WYCHOWANIE PATRIOTYCZNE I OBYWATELSKIE

Realizacja Ramowego Programu Wychowawczego Miasta Białegostoku pkt. 8

ZADANIA	UCZEŃ POTRAFI
1. Kształtowanie więzi z krajem ojczystym i świadomości obywatelskiej. Poznanie historii państwa i narodu.	<ul style="list-style-type: none"> • Wskazać święta państwowe i narodowe oraz formy obchodzenia tych uroczystości oraz wydarzenia historyczne związane z tymi świętami. • Uzasadnić, dlaczego należy godnie zachowywać się podczas uroczystości i okazywać szacunek dla święt i symboli innych narodów.
2. Moja Ojczyzna – Polska. Zapoznanie uczniów z historią powstania państwa polskiego i jego historią.	<ul style="list-style-type: none"> • Wyjaśnić pochodzenie nazwy Polska i znaczenie terminu Rzeczpospolita Polska, określić położenie kraju teraz i w różnych okresach historycznych. • Objaśnić pojęcia: „ojczyzna” i „mała Ojczyzna”. • Opisać ważne dla kraju wydarzenia historyczne, podać ważne daty, wymienić bohaterów narodowych w kontekście wydarzeń historycznych i losów kraju.
3. Zapoznanie uczniów z symbolami państwowymi, ich historią i znaczeniem dla Polaków. Wskazanie na rolę pieśni patriotycznej.	<ul style="list-style-type: none"> • Wyjaśnić pojęcie „symbol narodowy” - opisać polskie symbole, wyjaśnić ich historię i znaczenie w życiu Polaków, znać i traktować z szacunkiem sytuacje, w których symbole narodowe są używane (godło, flaga, hymn). • Wyjaśnić nazwę „pieśń patriotyczna”, podać, jakiego okresu w dziejach Polski pieśni dotyczą, znać pieśni patriotyczne, ich tło historyczne i rolę w historii narodu.
4. Zapoznanie uczniów z utworami literackimi, obrazami malarskimi i filmami o tematyce historyczno – patriotycznej.	<ul style="list-style-type: none"> • Opowiedzieć legendy dotyczące historii państwa polskiego i regionu, wskazać ich rolę w dziejach narodu, odróżniać wydarzenia historyczne od wydarzeń legendarnych, fikcji. • Dokonać analizy i oceny dzieł literackich, malarskich, filmowych, wskazać ich rolę w rozwoju kultury i tradycji narodu polskiego. • Wymienić najważniejszych twórców kultury polskiej – zna ich dorobek.
5. Zdobywanie wiedzy o miejscach pamięci narodowej.	<ul style="list-style-type: none"> • Wyjaśnić pojęcie „miejsca pamięci narodowej”, wymienić ich rodzaje (tablice pamiątkowe, muzea, pomniki, izby pamięci narodowej, cmentarze). • Wymienić najważniejsze miejsca pamięci narodowej w kraju i w środowisku lokalnym, znać wydarzenia, które upamiętniają, odwiedzać je w stosownych momentach. • Uświadomić sobie fakt, że troska i dbałość o nie jest obowiązkiem każdego Polaka.
6. Poznanie sylwetek wielkich Polaków – artystów, uczonych, patriotów, polityków, żołnierzy. Kształtowanie patriotycznych postawi wzorców postępowania.	<ul style="list-style-type: none"> • Wyjaśnić pojęcia: patriotyzm, autorytet, wymienić Polaków patriotów, opowiedzieć o osiągnięciach Polaków w różnych dziedzinach. • Uzasadnić, na czym polegała doniosłość ich osiągnięć Polaków i dlaczego rozślawiają imię Polski na świecie. • Wyjaśnić, co to jest Nagroda Nobla i jacy Polacy ją otrzymali.
7. Przygotowanie uczniów do świadomego, aktywnego i odpowiedzialnego uczestnictwa w życiu	<ul style="list-style-type: none"> • Określić swoje cele w szkole i w życiu, rozróżnić cele bliskie i dalekie. • Wymienić cechy dobrego kolegi i przyjaciela, dokonywać wyborów, odróżniać przyjaźń od koleżeństwa. • Określić swoją klasę, dostrzec mocne i słabe strony klasy (szkoły), planować i wdrażać zmiany na lepsze.

publicznym.	<ul style="list-style-type: none"> • Czynnie brać udział w podejmowaniu decyzji (zgoda = consensus, głosowanie, decyzja lidera), przyjąć na siebie odpowiedzialność za zmiany. • Dostrzegać rodzaje konfliktów, podejmować próby ich rozwiązania poprzez np. mediacje, negocjacje. • Wymienić sytuacje, kiedy trzeba powiedzieć „nie”. • Zwrócić się o pomoc do odpowiednich osób. • Respektować prawo wszystkich ludzi do jednakowej ochrony przed jakąkolwiek dyskryminacją i przed jakimkolwiek narażeniem na dyskryminację.
8. Zapoznanie z zasadami funkcjonowania samorządu terytorialnego w Polsce.	<ul style="list-style-type: none"> • Wyjaśnić pojęcie „samorząd terytorialny” i wymienić elementy trójstopniowego podziału kraju. • Wyjaśnić pojęcie „władze samorządowe”. • Pokazać na mapie swoje województwo, powiat, gminę, wymienić liczbę mieszkańców, ich zajęcia, najważniejsze problemy, opisać symbole gminy (godło, pieczęć, flagę, hejnał), omówić formy obchodów ważnych świąt. • Wymienić najważniejsze instytucje gminy oraz prawa i obowiązki radnego. • Wyjaśnić pojęcie „pomoc społeczna”, wymienić organizacje zajmujące się taką pomocą.
9. Jednostka, społeczeństwo, naród, państwo. Zapoznanie z podstawowymi pojęciami funkcjonowania państwa demokratycznego.	<ul style="list-style-type: none"> • Wyjaśnić pojęcia: naród, państwo, demokracja, konstytucja. • Wyjaśnić termin „Polonia”, wskazać na mapie największe skupiska Polonii, wymienić typy państw w historii ludzkości. • Wyjaśnić, czym jest władza w państwie demokratycznym (demokracja w Polsce - trójpodział władzy, samorząd terytorialny, władza sądownicza), podać przykłady występowania demokracji w przeszłości i współcześnie. • Wyjaśnić, na czym polega znaczenie konstytucji w demokratycznym państwie, wymienić pierwsze konstytucje na świecie. • Wymienić rodzaje władzy w Polsce, organy władzy państwowej, podać nazwiska osób sprawujących najwyższą władzę w kraju.
10. Zapoznanie z podstawowymi prawami i obowiązkami obywateli.	<ul style="list-style-type: none"> • Wyjaśnić, na czym polega ważność istnienia Konwencji o Prawach Dziecka, wymienić najważniejsze prawa dziecka. • Odpowiedzieć na pytanie: Dlaczego istnieje Komitet Ochrony Praw Dziecka oraz wymienić zadania międzynarodowej organizacji UNICEF. • Wyjaśnić, na czym polega znaczenie Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka oraz wymienić podstawowe prawa człowieka. • Wyjaśnić przyczyny uchwalenia deklaracji praw człowieka i obywatela, wyjaśnić, dlaczego są one tak ważne w dzisiejszym świecie. • Wymienić rodzaje praw człowieka i obywatela, wymienić organizacje zajmujące się obroną praw człowieka - rządowe (Trybunał Konstytucyjny, Rzecznik Praw Obywatelskich, Europejski Trybunał Praw Człowieka w Strasburgu) i pozarządowe (System Międzynarodowego Czerwonego Krzyża, Amnesty International). • Podać przykłady niesienia pomocy przez Polską Akcję Humanitarną. • Odpowiedzieć na pytanie, dlaczego w Konstytucji RP zawarte są prawa i obowiązki obywateli, wymienić podstawowe prawa obywateli w Polsce (prawo do życia i wolności, do wyznawania dowolnej religii, prawo do prywatności i własności) oraz ich obowiązki (wierność RP oraz troska o dobro wspólne, przestrzeganie prawa, płacenie podatków, obrona Ojczyzny, dbanie o środowisko naturalne).

11. Poznanie i przyswojenie podstawowych wartości i norm życia społecznego.	<ul style="list-style-type: none"> • Wyjaśnić, kim jest patriota, podać przykłady i uzasadnić je (co to jest patriotyzm na co dzień). • Wyjaśnić pojęcie „wartości”, omówić wartości ogólnoludzkie (wolność, prawda, sprawiedliwość, miłość, piękno), chrześcijańskie (Dekalog) i obywatelskie (uczciwość, tolerancja, prawdomówność, odpowiedzialność). • Wymienić normy życia społecznego w państwie (prawne, religijne obyczajowe) i szkole, wyjaśnić pojęcie kultury społecznej i politycznej. • Wyjaśnić, dlaczego Polska jest dobrem wspólnym i co to znaczy być dobrym obywatelem.
12. Patron Szkoły – Synowie Pułku.	<ul style="list-style-type: none"> • Wyjaśnić nazwę „Synowie Pułku” oraz omówić losy młodych żołnierzy w czasie II wojny światowej. • Wymienić najważniejsze wydarzenia II wojny światowej, dostrzegać okrucieństwo wojny i wszelkich konfliktów zbrojnych. • Dostrzegać konieczność przeciwstawiania się przemocy, doceniać wartość pokoju w kraju i na świecie, szanować postawę patriotyczną.
13. Kształtowanie postawy proeuropejskiej	<ul style="list-style-type: none"> • Wymienić kraje UE, omówić ich kulturę, tradycje i obyczaje, rozpoznać symbole UE (flaga, hymn), podać podstawowe wiadomości na temat UE i jej struktur, wymienić etapy tworzenia wspólnoty europejskiej oraz główne instytucje i ich zadania. • Wymienić programy, które wspomagają rozwój regionów w Europie. • Wykazywać tolerancję wobec poglądów innych ludzi, odmienności ich kultury i tradycji. • Porozumieć się w mowie i piśmie.

OBSZAR: EDUKACJA REGIONALNA. DZIEDZICTWO KULTUROWE W REGIONIE

Realizacja Ramowego Programu Wychowawczego Miasta Białegostoku pkt. 4, 7 i 8

ZADANIA	UCZEŃ POTRAFI
1. Umożliwienie poznania regionu i jego kultury „Podlasie – moją małą Ojczyznę”	<ul style="list-style-type: none"> • Wskazać na mapie Polski miejsce swojego zamieszkania, gminę, powiat, województwo, granice regionu i stolicę regionu. • Opisać środowisko geograficzno-przyrodnicze Białostoczczyzny i Podlasia. • Wymienić osobliwości przyrodnicze, parki narodowe, pomniki przyrody. • Wymienić symbole Białegostoku i Podlasia (herb, barwy). • Opowiedzieć legendę związaną z Podlasiem i Białymstokiem. • Wyjaśnić, kiedy i jak powstał Białystok. • Wskazać najważniejsze wydarzenia w historii Białegostoku i regionu. • Wymienić narodowości zamieszkujące region, religie i wyznania. • Wymienić ważnych, zasłużonych ludzi dla regionu i Polski. • Wyjaśnić pochodzenie nazwy „Synowie Pułku” - patronów szkoły, ich losy, a także tradycję związaną z „Synami Pułku”. • Wskazać zabytki i instytucje związane z gromadzeniem i opracowywaniem źródeł historycznych. • Wymienić powiedzenia, przysłowia używane w rodzinie i regionie. Wyjaśnić pochodzenie niektórych nazw funkcjonujących w regionie (nazwa miasta, dzielnicy, regionu, patronów szkoły). • Wymienić pisarzy, poetów, omówić ich twórczość (związanych z regionem i piszących o regionie).

<p>2. Umożliwienie poznania najbliższego środowiska i specyfiki swojego regionu – postawa wobec inności.</p> <p>„W kręgu kościołów, cerkwi, meczetów i synagog”</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Opisać najbliższe otoczenie domu rodzinnego, szkoły - dzielnicę, miasto i region (ogólna charakterystyka geograficzno-przyrodnicza). • Wymienić narodowości, ich wyznania i religie występujące w regionie jako spadek po zagospodarowywaniu i zasiedlaniu Podlasia w przeszłości. • Wymienić świątynie: kościół parafialny, cerkiew parafialną lub inne świątynie tych wyznań godne zwiedzenia np. kościół parafialny w Choroszczu, zespół klasztorny w Supraślu, synagogę w Tykocinie, meczet w Kruszynianach, Bohonikach. • Zaproponować trasę wycieczki szlakiem kultur mniejszości narodowych i wyznaniowych (np. Białystok – Tykocin – Supraśl – Kruszyniany). • Okazywać tolerancję, szacunek i wrażliwość na ludzi o innym pochodzeniu, tradycji kulturowej i religijnej.
<p>16. Kształtowanie tożsamości narodowej w aspekcie tożsamości regionalnej.</p> <p>„Kronika mojej rodziny”</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Narysować drzewo genealogiczne swojej rodziny. • Podać związki rodziny (przodków) z regionem (miejsca narodzin przodków). • Wyliczyć zawody, zajęcia członków rodziny. • Wymienić najważniejsze wydarzenia w życiu rodziny. • Opisać stare obyczaje i tradycje obowiązujące w rodzinie. • Omówić pamiątki rodzinne i ocenić ich znaczenie dla rodziny. • Wskazać wydarzenia z dziejów regionu, historii narodu, które miały wpływ na losy rodziny.

OBSZAR: EDUKACJA CZYTELNICZO – MEDIALNA

Realizacja Ramowego Programu Wychowawczego Miasta Białegostoku pkt. 10

ZADANIA	UCZEŃ POTRAFI
<p>1. Poznanie dziejów pisma, książki, prasy.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznać podstawowe rodzaje pisma, wymienić różne materiały piśmiennicze, wskazać dzieła najwcześniejsze – rękopiśmienne. • Określić rolę druku w rozwoju książki. • Opisać swój podręcznik, zanalizować jego budowę i zawartość, ocenić informacje pozatekstowe. • Wymienić najważniejsze fakty dotyczące rozwoju prasy.
<p>2. Poznanie i umiejętne posługiwanie się dokumentami gromadzonymi w bibliotece.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Wymienić typy wydawnictw informacyjnych. • Odszukać potrzebną informację, dobrać właściwą książkę do własnych potrzeb. • Wskazać i rozpoznać rodzaje czasopism ze względu na częstotliwość ukazywania się, treść i adresata. • Posługiwać się terminologią związaną z częściami składowymi pisma.
<p>3. Książka najlepszym przyjacielem. Kształtowanie prawidłowego odbioru dzieła.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Omówić problemy utworu, posługując się pojęciami teoretyczno-literackimi, wypowiedzieć się na temat swoich ulubionych lektur i autorów, zachęcić innych do czytania. • Wypowiedzieć się w piśmie na temat utworu literackiego, posługując się różnymi formami wypowiedzi. • Sprawnie czytać, notować i selekcjonować wiadomości. • Wymienić epoki literackie, głównych przedstawicieli i ich najważniejsze dzieła. • Zachować się w miejscach kultury publicznej.
<p>4. Kształcenie umiejętności samodzielnego korzystania ze zbiorów bibliotecznych.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Dostrzegać różnice między katalogiem alfabetycznym i rzeczowym (odróżnić różne rodzaje), odczytać informacje z karty katalogowej, omówić wygląd karty katalogowej.

	<ul style="list-style-type: none"> • Odszukać książki na dany temat, sporządzić opis bibliograficzny i bibliografię załącznikową do własnych opracowań. • Posługiwać się katalogami w bibliotece skomputeryzowanej.
5. Zapoznanie uczniów z procesem porozumiewania się, jego składnikami i kontekstem społecznym.	<ul style="list-style-type: none"> • Dostrzegać różnice w sposobie wypowiedzania się, rodzajach języka i gwary. • Ułożyć tekst pism użytkowych podać - zna cechy języka przekazu. • Różnicować swoją wypowiedź w zależności od odbiorcy (zwroty grzecznościowe) i celu komunikacji, ułożyć dialog, przeprowadzić wywiad, rozmowę telefoniczną (posługiwać się książką telefoniczną). • Wymienić warunki dobrego słuchania, rozpoznać postawy słuchacza. • Wyszczególnić elementy procesu komunikacji werbalnej i niewerbalnej. • Rozróżniać znaki naturalne i umowne, dostrzegać, że mowa jest najdoskonalszym sposobem porozumiewania się. • Komunikować się przez pocztę elektroniczną (e - mail), wymieniać poglądy w ramach USENET – sieci użytkowników.
6. Poznanie rodzajów mediów, ich rozwoju, istoty i zasad funkcjonowania.	<ul style="list-style-type: none"> • Ocenić znaczenie fotografii w dokumentowaniu obyczajów, zabytków, wizerunków ludzi. • Wymienić najważniejsze fakty dotyczące rozwoju prasy, radia, filmu, telewizji, komputera. • Dokonać mądrego wyboru programów telewizyjnych i radiowych. • Opisać sposób realizowania wideoklipu, ocenić stopień jego atrakcyjności.
7. Funkcje i charakterystyka komunikacji medialnej. Rodzaje i gatunki przekazu medialnego.	<ul style="list-style-type: none"> • Czytać i rozumieć artykuły prasowe, rozróżniać podstawowe gatunki prasy. • Wymienić różne rodzaje plakatu, określić jego funkcje, dostrzegać różnice między plakatem a afiszem. • Odróżnić program multimedialny od audiowizualnego, korzystać z komputerowych programów edukacyjnych. • Rozróżnić podstawowe gatunki filmu, określić język filmu.
8. Teatr jako źródło przekazów medialnych.	<ul style="list-style-type: none"> • Omówić rozwój teatru i zmiany zachodzące w różnych epokach. • Zaprojektować i wykonać program sztuki teatralnej oraz plakat teatralny i zaproszenie. • Wymienić podstawowe cechy scenariusza (napisać scenariusz), określić sposób mówienia, gest, ruch sceniczny, zaprojektować i wykonać dekoracje, kostiumy, maskę teatralną. • Posługiwać się terminologią związaną z zapleczem technicznym. • Dokonać oceny przedstawienia - napisać recenzję.
9. Wprowadzenie do samodzielnego posługiwania się narzędziami medialnymi.	<ul style="list-style-type: none"> • Opracować fragment pamiętnika, ułożyć scenariusz scenki na dowolny temat, nagrać na taśmę magnetofonową lub sfilmować. • Wykonać i opisać fotografie. • Zaprojektować wideoklip, określić scenerię, efekty specjalne, wymienić różne konwencje teledysków. • Redagować artykuły (np. do gazetki szkolnej).
10. Przygotowanie do odróżniania fikcji od rzeczywistości, relacji od komentarza w przekazach medialnych Kształcenie umiejętności krytycznej analizy oferty mediów i dokonywania właściwego wyboru.	<ul style="list-style-type: none"> • Określić tematykę podejmowaną przez prasę lokalną, ocenić przydatność gazety w środowisku. • Ocenie rolę radia, rozumieć różnorodność ofert stacji radiowych. • Dostrzec znaczenie telewizji, jej wady i zalety. • Ocenie przydatność telewizji kablowej. • Opisać obraz reklamy, odróżnić przesłanie reklamy od obrazu ukazanego świata, ocenić pozytywną i negatywną funkcję reklamy, wskazać miejsce reklamy w czasopiśmie i czas nadawania w telewizji.

OBSZAR: EDUKACJA EKOLOGICZNA

ZADANIA	UCZEŃ POTRAFI
1. Kształtowanie wrażliwości na estetykę otoczenia.	<ul style="list-style-type: none"> • Być wrażliwym na piękno przyrody. • Dostrzegać walory piękna krajobrazu naturalnego najbliższej okolicy, Podlasia i innych regionów Polski. • Dbać o piękno najbliższego otoczenia, estetykę zieleni wokół szkoły. • Zaprezentować w wybranej formie artystycznej, literackiej bądź multimedialnej własną wrażliwość na piękno przyrody.
2. Zapoznanie z podstawową wiedzą z ochrony przyrody i ekologii.	<ul style="list-style-type: none"> • Wskazywać główne problemy ochrony środowiska. • Opisać podstawowe zagrożenia środowiska naturalnego. • Wskazać i opisać podstawowe formy ochrony przyrody w środowisku człowieka. • Wykazać się znajomością ginących gatunków roślin i zwierząt, objętych prawną ochroną. • Wskazać odnawialne i nieodnawialne zasoby przyrody ze szczególnym uwzględnieniem zasobów lokalnych.
3. Rozwijanie zainteresowań problemami ochrony środowiska w Polsce i na świecie – wzbogacanie wiedzy ekologicznej.	<ul style="list-style-type: none"> • Wskazywać i omówić obszary zagrożenia ekologicznego w regionie, Polsce i na świecie. • Opisać środowiska przyrodniczo – ekologiczne Białostoczczyzny, Podlasia i Zielonych Płuc Polski. • Rozumieć potrzebę racjonalnego wykorzystania i ochrony zasobów przyrody. • Opracować plan ochrony przyrody i działań ekologicznych na rzecz środowiska szkolnego i lokalnego. • Wykazać się wiedzą i umiejętnościami z zakresu ekologii, uczestnicząc w zajęciach terenowych i kołach zainteresowań, organizowanych przez szkołę wycieczkach ekologicznych, konkursach i ekoturniejach (reprezentowanie szkoły).
4. Rozwijanie umiejętności proekologicznych działań.	<ul style="list-style-type: none"> • Dostrzegać potrzebę troski o środowisko bliższe i dalsze. • Dbać i troszczyć się o najbliższe otoczenie i środowisko.
5. Kształtowanie aktywnej postawy i zaangażowania w ochronę środowiska.	<ul style="list-style-type: none"> • Dostrzegać konieczność pomocy zwierzętom żyjącym w środowisku naturalnym i w schroniskach, biorąc udział w ich opiece. • Aktywnie segregować śmieci i odpady. • Wskazać sposoby segregowania odpadów i ich powtórnego wykorzystania. • Samodzielnie prowadzić obserwacje i badania środowiska, w którym żyje. • Wymienić przyczyny i skutki występowania obciążeń środowiska, zmian zachodzących oraz sposoby przeciwdziałania zjawiskom. • Zaprezentować i uzasadnić świadomy wybór stylu życia. • Zaprezentować swoje nastawienie do profilaktyki ekologicznej. • Wieloaspektowo analizować różnorodne zależności ekologiczne, prowadzące do zrównoważonego stylu życia.
6. Promowanie zdrowego stylu życia na co dzień.	<ul style="list-style-type: none"> • Wykorzystywać zasady ekologicznych zakupów. • Propagować ekologiczne zachowania konsumenckie. • Postępować odpowiedzialnie, funkcjonując w swoim naturalnym środowisku.

OBSZAR: ZDROWIE, BEZPIECZEŃSTWO, KOMUNIKACJA

Realizacja Ramowego Programu Wychowawczego Miasta Białegostoku pkt. 1, 2, 4, 6

ZADANIA	UCZEŃ POTRAFI
1. Życie bez nałogów.	<ul style="list-style-type: none"> • Zna zagrożenia wynikające z używania papierosów, alkoholu, narkotyków, lekarstw. • Potrafi wskazać w jaki sposób używki wpływają na jego kondycję fizyczną i psychiczną. • Zna instytucje służące pomocą w walce z nałogami. • Umie rozpoznać sytuację presji i odpowiednio zareagować.
2. Higiena osobista i higiena otoczenia.	<ul style="list-style-type: none"> • Potrafi zadbać o czystość własnego ciała. • Zna zasady pracy umysłowej. • Potrafi zadbać o estetykę swego otoczenia. • Umie prawidłowo zaplanować rozkład dnia. • Potrafi aktywnie spędzać czas wolny. • Poznał sposoby walki z hałasem. • Poznał zasady bezpiecznej, higienicznej pracy z komputerem.
3. Bezpieczeństwo w swoim otoczeniu i na drodze.	<ul style="list-style-type: none"> • Uczeń wie, że szkoła jest monitorowana. • Uczeń uświadamia sobie skutki negatywnych zachowań na terenie szkoły. • Zna podstawowe znaki drogowe i zasady obowiązujące w ruchu drogowym. • Zna zasady bezpiecznego poruszania się rowerem i motorynką. • Zna zasady bezpieczeństwa w trakcie wycieczek w mieście oraz poza miastem.
4. Ruch w życiu człowieka – sport i rekreacja.	<ul style="list-style-type: none"> • Potrafi zadbać o swoją kondycję fizyczną. • Uczestniczy w wybranych przez siebie formach aktywności ruchowej. • Rozumie potrzebę aktywności ruchowej. • Dbą o prawidłową postawę ciała. • Zna zasady „zdrowej rywalizacji”, sportowego zachowania jako kibic.
5. Zdrowy styl życia. Umiejętność wykorzystania czasu wolnego.	<ul style="list-style-type: none"> • Potrafi wymienić czynniki wpływające pozytywnie i negatywnie na zdrowie. • Zna zależności między prawidłową dietą a zdrowiem. • Potrafi radzić z przykrymi emocjami i trudnymi sytuacjami. • Zna sposoby niwelowania czynników wywołujących stres. • Umie znaleźć pomoc w sytuacjach trudnych (zna nazwy instytucji, do których może zwrócić się po pomoc). • Potrafi racjonalnie wykorzystać czas wolny od zajęć. • Zna zasady bezpieczeństwa obowiązujące w Internecie (NETYKIETA).

OBSZAR: ROZWOJU OSOBISTEGO

Realizacja Ramowego Programu Wychowawczego Miasta Białegostoku pkt. 3, 5

ZADANIA	UCZEŃ POTRAFI
1. Uczeń ma świadomość celowości uczenia się.	<ul style="list-style-type: none"> • Określić swoje słabe i mocne strony – ma poczucie własnej wartości. • Uświadomić sobie życiową użyteczność poszczególnych zajęć szkolnych. • Korzystać z różnych źródeł informacji i zdobytą wiedzę wykorzystywać w praktyce. • Podejmować działania zmierzające do przezwyciężania trudności. • Stawiać sobie cele i je realizować.

	<ul style="list-style-type: none"> • Mobilizować siebie i innych do działania. • Rozwijać swoją refleksyjność, dociekliwość, zdolność kojarzenia i spostrzegania. • Planować swój rozwój w aspekcie aktywności szkolnej i zawodowej. • Motywować siebie do stawiania sobie ambitnych zadań. • Rozwijać swoje zainteresowania poprzez udział w zajęciach pozalekcyjnych i pozaszkolnych. • Planować czas własnej pracy oraz szanować pracę innych. • Twórczo rozwiązywać problemy.
2. Uczeń przestrzega zasad kultury osobistej.	<ul style="list-style-type: none"> • Stosować zasady savoir – vivre'u w codziennym życiu (kultura bycia, słowa). • Nawiązywać prawidłowe relacje z rówieśnikami i dorosłymi, • Stosować prawidłowe zasady porozumiewania się. • Tworzyć klimat dla rozwoju koleżeństwa i przyjaźni oraz szacunku dla człowieka, m.in. w oparciu o wzory poznane w literaturze i życiu. • Szanować cudze dobra osobiste i materialne. • Dostosować się do wymagań w zakresie właściwej postawy wobec symboli i uroczystości szkolnych i państwowych. • Zrozumieć, co oznacza dobre imię ucznia, nauczyciela, szkoły - dbać o prestiż szkoły w środowisku.
3. Uczeń rozwija się uczuciowo, moralnie i duchowo.	<ul style="list-style-type: none"> • Uświadomić znaczenie emocji w życiu człowieka. Radzić sobie z przykrymi emocjami (zna ich destrukcyjny wpływ na psychikę człowieka). • Reagować w trudnych sytuacjach (znajduje drogi wyjścia z sytuacji). • Uniezależnić sądy i oceny od wpływu emocji. • Ocenieć własne zachowanie i zachowanie innych w kontekście dobra i prawdy. • Rozumieć dobro, prawdę i piękno na poziomie literatury, sztuki, przyrody, społeczeństwa. • Rozwijać takie cechy, jak odpowiedzialność, samodzielność, sprawiedliwość, uczciwość, pokora, ufność, poszanowanie życia, życzliwość, bezinteresowność. • Być odważnym, gotowym do poświęceń. • Dostrzegać problemy innych ludzi – pomagać w ich rozwiązywaniu. • Uświadomić sobie swoje prawa (przy jednoczesnej wrażliwości na uczucia i potrzeby innych ludzi). • Być wzorem dla innych. • Reagować na zło i krzywdę, być sprawiedliwym i odważnym.

OBSZAR: POMOC STYPENDIALNA

Realizacja Ramowego Programu Wychowawczego Miasta Białegostoku pkt. 5, 6

ZADANIA	UCZEŃ POTRAFI
1. Upowszechnianie informacji o warunkach i możliwościach uzyskania różnorodnego rodzaju stypendiów. 2. Objęcie uczniów pomocą stypendialną	<ul style="list-style-type: none"> • Stosować się do postanowień WSO. • Wymienić zasady i warunki uzyskania różnorodnych stypendiów.

14. EWALUACJA PROGRAMU WYCHOWAWCZEGO

Sposoby ewaluacji

- analiza sprawozdań wychowawców klas
- analiza sprawozdań pedagogów szkolnych
- analiza frekwencji uczniów na zajęciach pozalekcyjnych
- analiza liczby i wyników osiągnięć uczniów przystępujących do konkursów

Terminy

- po rocznej realizacji programu w celu podjęcia działań naprawczych
- po realizacji 3-letniego cyklu edukacyjno-wychowawczego w celu oceny rzeczywistych efektów oddziaływań wychowawczych